

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS VEIKSMŲ, SUDARANT KELEIVIŲ VEŽIMO MARŠRUTINIAIS TAKSI SUTARTIS, ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2015 m. spalio 6 d. Nr. 2S-13/2015
Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2015 m. spalio 6 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl Klaipėdos miesto savivaldybės (toliau taip pat ir – Savivaldybė) veiksmų, sudarant keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(2) Tyrimas dėl Klaipėdos miesto savivaldybės veiksmų, sudarant keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis, atitikties Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams pradėtas Konkurencijos tarybos 2013 m. kovo 7 d. nutarimu Nr. 1S-35¹ pagal UAB „Septintukai“² (kodas Juridinių asmenų registre 141414365, Poilsio g. 43-6, Klaipėda) ir UAB „Leolora“³ (kodas Juridinių asmenų registre 141181854, Debreceno g. 59-51, Klaipėda) (toliau kartu – Pareiškėjai) pareiškimus⁴.

(3) Pareiškėjai nurodė, kad Savivaldybė nusprendė panaikinti kai kuriuos maršrutinių taksi maršrutus Klaipėdos mieste, įskaitant Nr. 2 ir Nr. 7, ir nepratęsti su Pareiškėjais sutarčių dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 2⁵ ir Nr. 7⁶ aptarnavimo, tuo tarpu, su maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais – UAB „Audresta“, UAB „Aštuoniukė“, UAB „DEVINTOJI BANGA“, uždaroji akcinė bendrovė „Aisčiai“ (toliau – UAB „Aisčiai“) ir uždaroji akcinė bendrovė „DEŠIMTAS MARŠRUTAS“ (toliau – UAB „DEŠIMTAS MARŠRUTAS“), nepaskelbusi konkurso Savivaldybė pasirašė naujas keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis. Pareiškėjai prašė ištirti, ar Savivaldybė tokiais veiksmais nepažeidė Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų.

(4) Tyrimo metu dėl informacijos pateikimo buvo susirašinėjama su Savivaldybe, Pareiškėjais, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija.

(5) Siekiant įvertinti Savivaldybės veiksmų atitiktį Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams, tyrimo metu buvo nagrinėjamos teisės aktų, susijusių su keleivių vežimo maršrutiniais taksi, nuostatos, įskaitant Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso, Leidimų vežti keleivius reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais išdavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. 3-62 „Dėl leidimų

¹ Konkurencijos tarybos 2013 m. kovo 7 d. nutarimas Nr. 1S-35 (bylos 5 tomas, 157-159 lapai).

² Teikė keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugas maršrutu Nr. 7.

³ Juridinio asmens pavadinimas skundo pateikimo metu – L. Averkino individuali įmonė; teikė keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugas maršrutu Nr. 2.

⁴ 2012 m. rugsėjo 17 d. raštas Nr. R-12-20 (bylos 1 tomas, 1 lapas), 2012 m. spalio 1 d. raštas (bylos 1 tomas, 37-44 lapai).

⁵ 2010 m. rugpjūčio 30 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis Nr. J16-225 (bylos 1 tomas, 59-63 lapai).

⁶ 2010 m. rugpjūčio 30 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis Nr. J16-222 (bylos 3 tomas, 76-80 lapai).

vežti keleivius reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Leidimų išdavimo taisyklės) ir kitų nagrinėjamu atveju taikytinų teisės aktų nuostatos.

1. Teisės aktai, reglamentuojantys keleivių vežimą vietinio (miesto) reguliariais susisiekimo maršrutais

(6) Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 33 punktą viena iš savivaldybių savarankiškų funkcijų yra keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimas, lengvatinio keleivių vežimo kompensacijų skaičiavimas ir mokėjimas. Transporto veiklos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 4 dalis ir Kelių transporto kodekso 4 straipsnio 3 dalis atitinkamai įtvirtina, kad savivaldybių institucijos (ar jų įgaliotos) įstaigos formuoja viešojo vietinio transporto veiklos strategiją ir organizuoja jos įgyvendinimą, valdo ir organizuoja keleivių vežimą vietinio susisiekimo maršrutais bei leidžia vežėjams privalomus teisės aktus.

(7) Pagal Kelių transporto kodekso 18 straipsnio 2 dalį, keleiviai vežami reguliariais, specialiais bei užsakomaisiais reisais vietinio (miesto ir priemiestinio), tolimojo ir tarptautinio susisiekimo maršrutais.

(8) Pagal Kelių transporto kodekso 18 straipsnio 3 ir 6 dalis keleivių vežimas vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais – tai keleivių vežimas miesto teritorijoje nustatyta gatvių (kelių) trasa, nustatytu dažnumu ir maršrutais, kelionės metu paimant keleivius tam tikslui nustatytose stotelėse, laikantis iš anksto nustatytų tvarkaraščių ir tarifų. Keleiviai reguliariais reisais vežami tik autobusais, troleibusais ir maršrutiniais taksi.

(9) Autobusas – tai motorinė transporto priemonė, skirta vežti žmonėms bei bagažui ir turinti daugiau kaip 9 sėdimąsias vietas, įskaitant vairuotojo vietą (Kelių transporto kodekso 2 straipsnio 4 dalis). Troleibusas – tai autobusas, varomas kontaktiniu tinklu tiekiamą elektros energija (Kelių transporto kodekso 2 straipsnio 5 dalis).

(10) Maršrutinis taksi – tai autobusas, turintis nuo 10 iki 17 sėdimųjų vietų, įskaitant ir vairuotojo vietą, ir atpažinimo ženklą – plafoną. Maršrutiniais taksi vežama tik sėdimosiose vietose pagal patvirtintus tvarkaraščius nustatytais vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais. Maršrutiniais taksi vežami keleiviai paimami ir išleidžiami stotelėse arba kitose pagal pageidavimą vietose, kuriose nedraudžia sustoti Kelių eismo taisyklės (Kelių transporto kodekso 18 straipsnio 8 dalis).

(11) Pagal Kelių transporto kodekso 18 straipsnio 11 dalį keleiviams vežti reguliariais reisais nustatytu maršrutu išduodamas leidimas. Leidimus keleiviams vežti vietiniais maršrutais išduoda savivaldybių institucijos arba jų įgaliotos įstaigos. Leidimų išdavimo sąlygas nustato Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija.

(12) 2006 m. susisiekimo ministro įsakymu patvirtintose Leidimų išdavimo taisyklėse nustatytos leidimų vežti keleivius vietinio (miesto ir priemiestinio) bei tolimojo reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais išdavimo sąlygos, reikalavimai vežėjams, vežėjų pareigos, teisės ir atsakomybė už šių taisyklių reikalavimų nevykdymą.

(13) Leidimų išdavimo taisyklių 10 punkte nustatyta, kad vietinio (miesto ar priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutai nustatomi, keičiami ir panaikinami atitinkamos savivaldybės institucijos arba jos įgaliotos įstaigos iniciatyva.

(14) Leidimų išdavimo taisyklių 14 punkte nustatyta, kad kompetentinga įstaiga organizuoja konkursą vežėjui parinkti vežti keleivius kompetentingos įstaigos nustatytu maršrutu pagal šios įstaigos nustatytas konkurso sąlygas. Savivaldybių institucijos arba jų įgaliotos įstaigos, organizuodamos konkursus, vadovaujasi Vežėjų (operatorių) parinkimo visuomenės aptarnavimo įsipareigojimams vykdyti konkurso organizavimo ir visuomenės aptarnavimo sutarčių sudarymo ir nutraukimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl vežėjų (operatorių) parinkimo viešųjų paslaugų įsipareigojimams vykdyti konkurso organizavimo ir viešųjų paslaugų sutarčių sudarymo ir nutraukimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

(15) Leidimų išdavimo taisyklių 21 punkte numatyta, kad kompetentinga įstaiga, sudariusi su vežėju sutartį, šiam vežėjui išduoda leidimą vežti keleivius sutartyje nurodytu maršrutu. Leidimo

galiojimo terminas turi atitikti sutarties galiojimo terminą. Šių taisyklių 22 punkte numatyta, kad pasibaigus sutarties ir leidimo galiojimo terminui, jis gali būti pratęsimas, kompetentingai įstaigai su vežėju sudarant naują sutartį ir išduodant naują leidimą, jei pratęsti sutartį ir leidimą pageidaujantis vežėjas laikėsi šių taisyklių reikalavimų ir sutartyje nustatytų sąlygų. Sutarties ir leidimo galiojimo terminas pratęsimas ne ilgiau kaip 5 metams tomis pačiomis sąlygomis, kaip nustatyta šių taisyklių 19–21 punktuose. Sutarties ir leidimo galiojimo terminas nepratęsiamas, jei vežėjas nesilaikė šių taisyklių reikalavimų ir sutartyje nustatytų sąlygų.

(16) Leidimų išdavimo taisyklių 26 punkte numatyta, kad apie priimtą sprendimą panaikinti leidimą arba nepratęsti leidimo galiojimo termino pagal šių taisyklių 25 ir 22 punktų nuostatas kompetentinga įstaiga privalo pranešti vežėjui ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius iki leidimo panaikinimo arba galiojimo pabaigos datos.

(17) Pagal Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymo 1 straipsnio 2 dalį šiame įstatyme numatytos lengvatos netaikomos važiuojantiems maršrutiniais taksi.

(18) Nuostolių, patirtų vykdant keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų įsipareigojimus, kompensacijos apskaičiavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3-457 „Dėl nuostolių, patirtų vykdant keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų įsipareigojimus, kompensacijos apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustato vežėjų nuostolių, patirtų vežant keleivius vietinio (miesto ir priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusų (troleibusų) maršrutais kompensavimo, kompensacijų apskaičiavimo ir jų mokėjimo tvarką. Pagal šią tvarką nuostoliai nėra kompensuojami maršrutinių taksi maršrutams.

2. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugos reforma Klaipėdos mieste

(19) Pagal Savivaldybės tarybos 2013 m. spalio 24 d. sprendimu Nr. T2-268 patvirtintą Keleivių ir bagažo vežimo vietinio susisiekimo autobusais ir maršrutiniais taksi Klaipėdos mieste tvarkos aprašą, keleivių vežimą vietinio susisiekimo autobusais ir maršrutiniais taksi organizuoja Savivaldybė ir VšĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“ pagal Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintą kompetenciją⁷.

(20) Savivaldybės administracijos direktorius 2012 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. AD1-1052 patvirtino Maršrutinių taksi integravimo į bendrąją viešojo transporto sistemą koncepciją⁸ (toliau – Koncepcija). Koncepcijoje nustatytos dvi pagrindinės maršrutinių taksi integravimo į bendrąją viešojo transporto sistemą kryptys.

(21) Nustatyta, kad pagal pirmąją Koncepcijos kryptį (Koncepcijos 6.1 punktas) numatyta surengti konkursus privežamiesiems autobusų maršrutams aptarnauti⁹ (sąlyga – 1 km kaina), šiame etape numatyta įtraukti maršrutinius taksi į bendrą viešojo transporto sistemą (kur nedideli keleivių srautai, brangus autobusų viešojo transporto infrastruktūros kūrimas). Tuose maršrutuose numatyta galimybė atsiskaityti bendru su autobusu elektroniniu bilietu. Pagal šią kryptį integruoti maršrutiniai taksi kaip mažieji autobusai¹⁰ turėjo važiuoti ne pagrindinėmis, o skersinėmis miesto gatvėmis ir privežti keleivius prie pagrindinių stotelių.

⁷Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2013 m. spalio 24 d. sprendimas Nr. T2-268 „Dėl keleivių ir bagažo vežimo vietinio susisiekimo autobusais ir maršrutiniais taksi Klaipėdos mieste tvarkos aprašo patvirtinimo“; prieiga per VšĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“ interneto svetainę (Viešasis transportas – teisės aktai) adresu <http://www.klaipedatransport.lt/lt/keleiviu-vezimo-autobusais-ir-marsrutiniais-taksi-klaipedoje-2007-m-vasario-15-d-sprendimu-nr-t2-41-51>.

⁸Savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. AD1-1052 patvirtinta Maršrutinių taksi integravimo į bendrąją viešojo transporto sistemą koncepcija (bylos 1 tomas, 68-70 lapai).

⁹Nustatyta, kad pagal konkurso sąlygas, konkursas buvo organizuojamas keleivių vežimo autobusais Klaipėdos mieste ir Klaipėdos rajone paslaugos teikėjui parinkti. VšĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“ vežėjo (operatoriaus) parinkimo viešųjų paslaugų įsipareigojimams vykdyti konkurso sąlygos (bylos 3 tomas, 81 lapas).

¹⁰Integruoti maršrutiniai taksi vadinami mažaisiais autobusais. Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2012 m. rugsėjo 26 d. raštas Nr. (4.32.)-R2-3268 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 115 a lapas).

(22) Iš Savivaldybės paaiškinimų nustatyta, kad pagal pirmąją Konceptcijos kryptį, nuo 2012 m. rugsėjo 3 d. Klaipėdos mieste pradėjo veikti privežamieji maršrutai. Miesto pakraščiuose iki šiol važiuojančius maršrutinius taksi arba didžiuosius autobusus pakeitė mažieji autobusai (teikiantys viešąsias keleivių vežimo paslaugas). Šios pertvarkos tikslas – užtikrinti reguliarių gyventojų susisiekimą su miesto centru viešojo transporto priemonėmis. Kaip ir didžiuosiuose autobusuose, mažuosiuose autobusuose yra sudėti elektroninio bilieto skaitytuvai, komposteriai žymėti popierinius bilietus. Mažieji autobusai važiuoja nustatytu tvarkaraščiu, stoja tik stotelėse, skelbiami stotelių pavadinimai. Galioja bendra bilietų sistema: terminuoti (mėnesiui, 6 mėnesiams, metams) ir vienkartiniai elektroniniai ir popieriniai bilietai¹¹. Pagal Savivaldybės 2014 m. spalio 23 d. sprendimu Nr. T2-275 patvirtintas keleivių vežimo kainas, pavyzdžiui, vienkartinio bilieto, parduodamo autobuse, kaina su 50 proc. nuolaida – 0,35 Eur¹².

(23) Pagal antrąją Konceptcijos kryptį (Konceptcijos 6.2 punktas) numatyta, kad su maršrutinių taksi vežėjais bus sudaromos viešųjų paslaugų sutartys¹³. Dalis vežėjų nebus įtraukti į bendrą viešojo transporto sistemą, ir šie vežėjai šalia bendros viešojo transporto sistemos vykdys greitojo viešojo transporto – ekspresų funkciją. Nustatyta, kad pagal šią kryptį maršrutiniai taksi teikia analogiškas paslaugas kaip ir iki Konceptcijos patvirtinimo, t. y. veža keleivius pagal maršrutiniams taksi teisės aktuose numatytus reikalavimus¹⁴. Maršrutiniuose taksi yra platinami popieriniai bilietai¹⁵. Pagal Savivaldybės 2014 m. spalio 23 d. sprendimu Nr. T2-275 patvirtintas keleivių vežimo kainas, pavyzdžiui, maršrutinio taksi vienkartinio bilieto kaina nuo 6 iki 23 valandos – 0,70 Eur¹⁶.

(24) Konkurencijos taryba nustatė, kad Savivaldybės administracija 2012 m. gegužės 23 d. raštais¹⁷ informavo Pareiškėjus, jog keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartys, sudarytos su Pareiškėjais 2010 m. rugpjūčio 30 d. dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 2 ir Nr. 7 aptarnavimo ir maršrutų leidimai pasibaigus jų galiojimo terminui (2012 m. rugsėjo 2 d.) nebus pratęsti. Minėtais raštais Pareiškėjai taip pat buvo informuoti, jog, įgyvendinant Konceptciją, maršrutinių taksi maršrutai Nr. 2 ir Nr. 7 bus panaikinti, o suformuotiems naujiems privežamiesiems autobusų maršrutams aptarnauti bus skelbiami vežėjų parinkimo konkursai, kuriuose galės dalyvauti visi vežėjai, atitinkantys konkurso sąlygose nustatytus reikalavimus.

(25) Savivaldybės administracijos direktorius 2012 m. rugpjūčio 30 d. priėmė įsakymą Nr. AD1-2022 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2005 m. spalio 13

¹¹ Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2012 m. rugsėjo 26 d. raštas Nr. (4.32.)-R2-3268 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 115 a lapas).

¹² Prieiga per VŠĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“ interneto svetainę (Viešasis transportas - teisės aktai) adresu <http://www.klaipedatransport.lt/lt/keleiviu-vezimo-autobusais-ir-marsrutiniais-taksi-klaipedoje-tvarkos-apraso-patvirtinimo-64>.

¹³ Pastebėtina, kad pagal Maršrutinių taksi integracijos į miesto visuomeninio transporto veiksmų plano projekto 1 punktą buvo numatyta organizuoti konkursus maršrutinių taksi maršrutuose didesniajam transporto priemonių komfortui ir ekologiškumui, kurių pirmame etape neplanuojama įtraukti į bendrą viešojo transporto sistemą ir kurie šalia bendros viešojo transporto sistemos vykdytų greitojo viešojo transporto – ekspresų funkciją. Tuo tarpu pagal projekto 4 punktą, greitojo viešojo transporto (ekspresų) funkcijas teikiančių vežėjų atrankos konkursus pavedama organizuoti Transporto skyriui (bylos 1 tomas, 66 lapas). Tačiau Konceptcijoje buvo numatyta sudaryti viešųjų paslaugų sutartis su maršrutinių taksi vežėjais, neorganizuojant konkursų.

¹⁴ Pavyzdžiui, maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 iki Konceptcijos patvirtinimo aptarnavę maršrutinių taksi vežėjai ir toliau teikia analogiškas paslaugas (IV tomas, 1 lapas, V tomas, 49 lapas).

¹⁵ Pavyzdžiui, Savivaldybės ir UAB „Audresta“ 2012 m. rugsėjo 4 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutarties Nr. J9-911 dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikimo nustatytu maršrutu Nr. 6 3.9 punktas (bylos 5 tomas, 6 lapas).

¹⁶ Prieiga per VŠĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“ interneto svetainę (Viešasis transportas - teisės aktai) adresu <http://www.klaipedatransport.lt/lt/keleiviu-vezimo-autobusais-ir-marsrutiniais-taksi-klaipedoje-tvarkos-apraso-patvirtinimo-64>.

¹⁷ Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2012 m. gegužės 23 d. raštas Nr. (4.76.)-R2-1893 „Dėl sutarties nepratęsimo“ UAB „Septintukai“ (bylos 1 tomas, 2 lapas), Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2012 m. gegužės 23 d. raštas Nr. (4.76.)-R2-1901 „Dėl sutarties nepratęsimo“ L. Averkino individualiai įmonei (bylos 1 tomas, 74 lapas).

d. įsakymo Nr. AD1-1961 „Dėl reguliaraus susisiekimo maršrutų patvirtinimo“ pakeitimo“¹⁸, kuriame buvo numatyta, kad nuo 2012 m. rugpjūčio 31 d. bus nutraukti maršrutinių taksi maršrutai Nr. 2 ir Nr. 7, o taip pat maršrutinių taksi maršrutai Nr. 5, 11, 14, 15, paliekant maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10.

(26) Iš Savivaldybės gautų paaiškinimų¹⁹ Konkurencijos taryba nustatė, jog maršrutinių taksi maršrutus Nr. 7 buvo panaikintas, nes tęsėsi per daugiabučių namų kiemų teritoriją, o galinė maršruto stotelė neatitiko Maršrutinių autobusų ir troleibusų sustojimo vietų įrengimo bei priežiūros instrukcijoje RSN 123-91 nustatytų techninių reikalavimų²⁰. Sprendimą dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 2 ir Nr. 7 panaikinimo lėmė ir fiksuotų pažeidimų skaičius bei pobūdis – nesilaikymas tvarkaraštyje nustatyto laiko, vėlavimas išvykti iš galinių stotelių nustatytu laiku arba apskritai maršruto neaptarnavimas, taip pat nuolatiniai gyventojų skundai dėl minėtų pažeidimų, kurie kėlė nepatogumų keleiviams važiuojantiems šiais maršrutais²¹. Be to, maršrutinių taksi maršrutai Nr. 2 ir Nr. 7 tęsėsi tik mažesniąja po integracijos likusių maršrutų dalimi²².

(27) Įgyvendinant pirmąją Konceptijos kryptį, 2012 m. buvo vykdytas konkursas Klaipėdos miesto viešojo transporto privežamiesiems autobusų maršrutams (Šiauriniam, Centriniam ir Pietiniam) aptarnauti, kuriame turėjo teisę dalyvauti visi vežėjai, tarp jų ir Pareiškėjai, tačiau prašymų dalyvauti konkurse Pareiškėjai nepateikė²³. Vienas iš Pareiškėjų – UAB „Septintukai“ – informavo, kad suformuotiems naujiems privežamiesiems autobusų maršrutams aptarnauti skelbiamame konkurse nedalyvavo ir paraiškos neteikė, nes konkurso sąlygų (pavyzdžiui, reikalavimo pateikti 100 000 Lt (28 962 Eur) vertės banko garantiją) bendrovė negalėjo įvykdyti, be to, bendrovės transporto priemonės neatitiko reikalavimų²⁴.

(28) Konkurencijos taryba nustatė, kad Savivaldybė dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo neorganizavo konkurso ar kitos konkurencingos procedūros.

(29) Pareiškėjai Konkurencijos tarybai nurodė, kad, nors nedalyvavo naujiems privežamiesiems autobusų maršrutams pagal Konceptiją aptarnauti rengtame konkurse, būtų suinteresuoti dalyvauti konkurse ar kitoje konkurencingoje procedūroje dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikėjų parinkimo Savivaldybėje, jeigu tokia konkurencinga procedūra būtų rengiama aptarnauti maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 ar kitus maršrutinių taksi maršrutus²⁵.

3. 2012 m. keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartys

(30) Konkurencijos taryba nustatė, kad pasibaigus keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutarčių su maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais galiojimo terminui, su tais pačiais

¹⁸ Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. rugpjūčio 30 d. įsakymas Nr. AD1-2022 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2005 m. spalio 13 d. įsakymo Nr. AD1-1961 „Dėl reguliaraus susisiekimo maršrutų patvirtinimo“ pakeitimo“ (bylos 1 tomas, 127-129 lapai ir bylos 5 tomas, 40-44 lapai).

¹⁹ Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2013 m. vasario 13 d. raštas Nr. (4.35)-R2-587 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 5 tomas, 100-101 lapai).

²⁰ Instrukcijos 1.4 punkte nustatyta, kad stotelės vieta turi būti parinkta ne arčiau kaip 20 metrų nuo artimiausio gyvenamojo namo, mokyklos ar vaikų darželio. Maršruto Nr. 7 galinė stotelė neatitiko pastarojo reikalavimo – atstumas nuo namo, pažymėto Nr. 29, yra 10 metrų. Pasak Savivaldybės, ši situacija kėlė automobilių statymo, manevravimo, taip pat eismo saugumo problemas.

²¹ Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2013 m. vasario 13 d. raštas Nr. (4.35.)-R2-587 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 5 tomas, 100-101 lapai).

²² Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2013 m. vasario 13 d. raštas Nr. (4.35.)-R2-587 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 5 tomas, 100 lapas).

²³ Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2012 m. spalio 10 d. raštas Nr. (4.76.)-R2-3448 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 4 tomas, 2 lapas), Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2012 m. gruodžio 11 d. raštas Nr. (4.35.)-R2-4191 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 5 tomas, 48 lapas).

²⁴ UAB „Septintukai“ 2012 m. rugsėjo 17 d. raštas Nr. R-12-20 (bylos 1 tomas, 1 lapas) ir UAB „Septintukai“ 2012 m. spalio 8 d. raštas Nr. AT-12-19 (bylos 3 tomas, 75 lapas).

²⁵ UAB „Septintukai“ 2014 m. rugsėjo 18 d. raštas Nr. AT-14-02 (bylos 6 tomas, 19 lapas) ir UAB „Leolora“ 2014 m. rugsėjo 22 d. raštas Nr. AT 14-01 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 6 tomas, 20 lapas).

vežėjais Savivaldybė, atstovaujama Savivaldybės administracijos direktorės, 2012 m. rugsėjo 4 d. sudarė naujas tipines sutartis penkerių metų laikotarpiui (toliau kartu – Sutartys):

- (a) Savivaldybės ir UAB „Audresta“ 2012 m. rugsėjo 4 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis Nr. J9-911 dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikimo nustatytu maršrutu Nr. 6²⁶;
- (b) Savivaldybės ir UAB „Aštuoniukė“ 2012 m. rugsėjo 4 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis Nr. J9-910 dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikimo nustatytu maršrutu Nr. 8²⁷;
- (c) Savivaldybės ir UAB „DEVINTOJI BANGA“ 2012 m. rugsėjo 4 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis Nr. J9-909 dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikimo nustatytu maršrutu Nr. 9²⁸;
- (d) Savivaldybės ir UAB „Aisčiai“ 2012 m. rugsėjo 4 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis Nr. J9-908 dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikimo nustatytu maršrutu Nr. 9²⁹;
- (e) Savivaldybės ir UAB „DEŠIMTAS MARŠRUTAS“ 2012 m. rugsėjo 4 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis Nr. J9-912 dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikimo nustatytu maršrutu Nr. 10³⁰.

(31) Savivaldybė Konkurencijos tarybai paaiškino, kad atsižvelgus į tai, jog Nr. 6, 8, 9, 10 maršrutinių taksi maršrutus aptarnaujantys vežėjai atitiko Reglamento Nr. 1370/2007³¹ 5 straipsnyje nurodytus reikalavimus bei antrąją Konceptijos kryptį, su šiais vežėjais tiesiogiai buvo sudarytos viešųjų paslaugų Sutartys³².

(32) Susisiekimo ministerija Konkurencijos tarybai paaiškino, kad Reglamente Nr. 1370/2007 įtvirtintoms viešųjų paslaugų sutartims būdingi šie požymiai: už viešųjų paslaugų įsipareigojimų vykdymą viešųjų paslaugų sutartyje privalėtų būti nurodyta vežėjui suteikta išimtinė teisė teikti keleivinio transporto viešąsias paslaugas tam tikru maršrutu, tam tikrame tinkle arba zonoje nedalyvaujant jokiam kitam vežėjui ir (arba) mokama kompensacija³³.

(33) Tuo tarpu, Savivaldybė nurodė, kad maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujantiems vežėjams nesuteiktos išimties teisės ir nenumatytas kompensacijų mokėjimas ar kitokia finansinė pagalba iš biudžeto³⁴.

(34) Nustatyta, kad pagal sudarytas 2012 m. Sutartis, maršrutinių taksi vežėjai įsipareigoja teikti keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugas nustatytais maršrutais pagal tvarkaraštį ir atnaujinti maršrute dirbančias transporto priemones pagal nurodytą grafiką³⁵.

(35) Savivaldybė nurodė, kad maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujantys vežėjai atitiko antrąją Konceptijos kryptį³⁶, nes važiuoja centrinėmis miesto gatvėmis, jų poreikis miesto gyventojams yra didelis, keleivių straukai šiais maršrutais taip pat yra dideli. Savivaldybės teigimu, Sutarčių pratęsimą su maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais lėmė ir tai, kad šiuos maršrutus aptarnaujančių vežėjų padaryti pažeidimai buvo pavieniai ir

²⁶ Bylos 5 tomas, 5-10 lapai.

²⁷ Bylos 5 tomas, 11-18 lapai.

²⁸ Bylos 5 tomas, 19-24 lapai.

²⁹ Bylos 5 tomas, 25-30 lapai.

³⁰ Bylos 5 tomas, 31-36 lapai.

³¹ 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70.

³² Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2013 m. balandžio 23 d. raštas Nr. (4.35)-R2-1353 (bylos 5 tomas, 167 lapas).

³³ Susisiekimo ministerijos 2013 m. liepos 3 d. raštas Nr. 2-3319(101) (bylos 5 tomas, 176-177 lapai).

³⁴ Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2012 m. lapkričio 28 d. raštas Nr. 4.76)-R2-4021 (bylos 5 tomas, 3 lapas).

³⁵ Pavyzdžiui, Savivaldybės ir UAB „Audresta“ 2012 m. rugsėjo 4 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis Nr. J9-911 dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikimo nustatytu maršrutu Nr. 6 (bylos 5 tomas, 5-10 lapai).

³⁶ Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2012 m. spalio 10 d. raštas Nr. (4.76)-R2-3448 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 4 tomas, 1 lapas).

nesistemingi, padarytų pažeidimų pobūdis nebuvo toks reikšmingas, lyginant su kitų vežėjų maršrutiniais taksi padarytais pažeidimais³⁷.

4. Tyrimo išvados ir dėl jų gauti paaiškinimai

(36) Konkurencijos taryboje atlikto tyrimo išvados buvo išdėstytos Konkurencijos tarybos Viešųjų subjektų priežiūros skyriaus 2015 m. liepos 21 d. pranešime apie atliktą tyrimą Nr. 5S-13/2015 (toliau – Pranešimas)³⁸. Pranešime nurodyta, kad Savivaldybė, be konkurencingos procedūros, sudariusi Sutartis su maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais, privilegijavo šias Sutartis pasirašiusius vežėjus ir sukūrė skirtingas konkurencijos sąlygas atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams bei tokiu būdu Savivaldybė galėjo pažeisti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnį.

(37) Tyrimo metu nenustatyta, kad maršrutinių taksi maršrutų Nr. 2 ir Nr. 7 nutraukimas ir sutarčių nepratęsimas su šiuos maršrutus aptarnavusiais vežėjais, galėjo diskriminuoti šiuos vežėjus ir sudaryti skirtingas konkurencijos sąlygas atitinkamoje rinkoje.

(38) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 29 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Savivaldybė, Pareiškėjai buvo supažindinti su tyrimo išvadomis ir informuoti apie galimybę susipažinti su bylos medžiaga bei pateikti savo nuomonę dėl tyrimo išvadų. Suinteresuoti asmenys: UAB „Audresta“, UAB „Aštuoniukė“, UAB „DEVINTOJI BANGA“, UAB „Aisčiai“, UAB „DEŠIMTAS MARŠRUTAS“ buvo supažindinti su tyrimo išvadomis ir informuoti apie galimybę pateikti savo nuomonę dėl tyrimo išvadų³⁹.

(39) Savivaldybė raštu pateiktuose 2015 m. rugpjūčio 5 d. paaiškinimuose dėl tyrimo išvadų⁴⁰ nurodė, kad 2015 m. rugpjūčio 4 d. gavo Pareiškėjų UAB „Septintukai“ ir UAB „Leolora“ raštus, kad Pareiškėjai Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai pretenzijų dėl 2012 m. rugsėjo 4 d. sudarytų Sutarčių dėl Nr. 6, 8, 9 ir 10 maršrutinių taksi maršrutų aptarnavimo neturi. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybė Konkurencijos tarybos prašė nutraukti tyrimą. Jeigu Konkurencijos taryba netenkintų šio prašymo, Savivaldybė prašė įvertinti Pareiškėjų atsisakymą nuo skundų kaip įrodymą, patvirtinantį, kad Pareiškėjai nėra galimi rinkos dalyviai, kurie būtų dalyvavę konkursuose maršrutinių taksi maršrutams Nr. 6, 8, 9 ir 10 aptarnauti.

(40) Pareiškėjai raštu pateiktuose paaiškinimuose dėl tyrimo išvadų nurodė, kad tyrimo dėl Savivaldybės veiksmų sudarant keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis atitikties Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams rezultatai jiems nebeaktualūs. Bendrovės neturi galimybių atkurti beveik tris metus nevykdytos keleivių vežimo vietinio (miesto) reguliariais susisiekimo maršrutais veiklos ir nebegalėtų dalyvauti Klaipėdos miesto viešojo transporto konkursuose. Taip pat nurodė, kad jokių pretenzijų Savivaldybei bei maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujantiems vežėjams neturi⁴¹.

(41) Suinteresuotas asmuo UAB „Audresta“ raštu pateiktuose paaiškinimuose dėl tyrimo išvadų nurodė, kad su tyrimo išvadomis nesutinka. Pažymėjo, kad bendrovė atitiko Reglamento Nr. 1370/2007 5 straipsnyje (konkrečiai 5 straipsnio 3 ir 4 dalyse) nurodytus reikalavimus ir Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintą Konceptijoje įtvirtintą antrąją veiksmų kryptį⁴².

(42) Kiti suinteresuoti asmenys paaiškinimų raštu dėl tyrimo išvadų nepateikė.

³⁷ Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2012 m. spalio 10 d. raštas Nr. (4.76)-R2-3448 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 4 tomas, 1 lapas) ir Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2013 m. balandžio 23 d. raštas Nr. (4.35)-R2-1353 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 5 tomas, 166 lapas).

³⁸ Bylos 6 tomas, 168-181 lapai.

³⁹ Konkurencijos tarybos 2015 m. liepos 21 d. raštai (bylos 6 tomas, 182-197 lapai).

⁴⁰ Bylos 6 tomas, 200 lapas.

⁴¹ Bylos 6 tomas, 198-199 lapai.

⁴² Bylos 6 tomas, 203-204 lapai.

(43) 2015 m. rugsėjo 15 d. įvyko Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdis, kurio metu buvo išklausti Savivaldybės atstovų žodiniai paaiškinimai⁴³. Pareiškėjai ir suinteresuoti asmenys į posėdį neatvyko.

(44) Savivaldybės atstovai nurodė, jog nesutinka su tyrimo išvadomis. Pažymėjo, kad vadovaujantis 2006 m. Susisiekimo ministro įsakymu patvirtintų Leidimų išdavimo taisyklėmis, leidimai ir sutartys su maršrutinių taksi vežėjais dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo buvo pratęstos, sudarant naujas Sutartis. Sutarčių pratęsimo galimybę numato ir Reglamento Nr. 1370/2007 nuostatos. Todėl Savivaldybė konkurso maršrutinių taksi vežėjams parinkti organizuoti neprivalėjo. Tuo tarpu, nauji maršrutai taip pat nebuvo sukurti. Paaiškino, kad Savivaldybė, priimdama Konceptiją atsižvelgė į Europos Sąjungos teisinį reguliavimą, Baltojoje knygoje⁴⁴ įtvirtintus principus dėl viešojo transporto organizavimo bei pažymėjo, kad vežėjai Savivaldybėje parenkami konkurso būdu. Taip pat nurodė, kad sutartis su maršrutinių taksi maršrutą Nr. 10 aptarnaujančiu vežėju buvo nutraukta, kadangi jis atsisakė aptarnauti maršrutą Nr. 10⁴⁵ ir liko tik trys (Nr. 6, 8, 9) maršrutinių taksi maršrutai.

(45) Savivaldybė taip pat nurodė, kad tuo atveju, jeigu Konkurencijos taryba pripažintų, kad Savivaldybė pažeidė Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus, turėtų būti nustatytas ilgesnis nei 3 mėnesiai įpareigojimų vykdymo terminas. Sandoris yra dvišalis, todėl gali užtrukti procesai dėl Sutarčių nutraukimo. Be to, vadovaujantis Reglamento Nr. 1370/2007 nuostatomis, numatytas 1 metų terminas konkurso paskelbimui vežėjui parinkti ir 3 mėnesiai konkurso procedūroms. Nutraukus Sutartis ir nutraukus keleivių vežimą, būtų pažeistas viešasis interesas.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(46) Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas reikalavimas viešojo administravimo subjektams, vykdant pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu, užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę.

(47) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai ar kiti sprendimai vertinami kaip Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimas, kai nustatoma šių aplinkybių visuma:

- (a) viešojo administravimo subjekto teisės aktas ar kitoks sprendimas teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes;
- (b) dėl tokio sprendimo atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams;
- (c) skirtingos konkurencijos sąlygos nėra lemtos Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymo.

(48) Siekiant įvertinti, ar dėl Savivaldybės veiksmų, sudarant Sutartis su maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, bei tai, ar vieniems ūkio subjektams suteikiamos privilegijos kitų ūkio subjektų atžvilgiu, svarbu nustatyti, kokiai atitinkamai rinkai Sutartys daro įtaką, bei ar yra kitų atitinkamas paslaugas teikiančių ar galinčių teikti ūkio subjektų.

⁴³ Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio 2015 m. rugsėjo 16 d. protokolą Nr. 4S-25/2015 (bylos 6 tomas 206-2011 lapai).

⁴⁴ 2011 m. kovo 28 d. Europos Komisijos priimta Baltoji knyga Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas; <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0144:FIN:LT:PDF>.

⁴⁵ 2015 m. rugpjūčio 14 d. Susitarimas NR. J9-1319 dėl 2012 m. rugsėjo 4 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutarties NR. J9-912 nutraukimo (bylos 6 tomas, 205 lapas).

5. Atitinkamos rinkos apibrėžimas ir jos dalyviai

(49) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra nurodęs, kad, nagrinėjant galimą Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų pažeidimą, rinkos apibrėžimo detalumas yra svarbus tiek, kiek jis leidžia įvertinti, ar konkretus viešojo administravimo subjekto sprendimas nepažeidžia Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatų. Pakanka nustatyti, jog ūkio subjektai konkuruoja ar galėtų konkuruoti nesant diskriminacinių ir sąžiningos konkurencijos sąlygų neatitinkančių ribojimų, t. y. rinkos apibrėžimui yra taikomi specifiniai, minimalūs reikalavimai, laikantis sąlygos, jog yra įmanoma nustatyti, kad yra ūkio subjektų, kurių atžvilgiu yra ar gali būti sudaromos skirtingos konkurencijos sąlygos⁴⁶.

(50) Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 1, 3 ir 12 dalis, atitinkama rinka yra tam tikros prekės rinka tam tikroje geografinėje teritorijoje, atitinkamai, prekės rinka apibrėžiama kaip visuma prekių, kurios pirkėjų požiūriu yra tinkamas pakaitalas viena kitai pagal jų savybes, naudojimą ir kainas, o geografinė rinka – teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria su iš esmės panašiomis konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama nuo gretimų teritorijų. Atitinkamos rinkos apibrėžimas detalizuojamas Konkurencijos tarybos paaiškinimuose dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo, patvirtintais Konkurencijos tarybos 2000 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 17 „Dėl Konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo“.

(51) Kaip nustatyta nutarimo 3 dalyje, nagrinėjamos Sutartys, sudarytos Savivaldybės su maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 apranaujančiais vežėjais yra susijusios su keleivių vežimu maršrutiniais taksi.

(52) Kaip nustatyta nutarimo 1 dalyje, keleivių vežimas vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais vykdomas nustatytu dažnumu ir maršrutais nustatyta gatvių (kelių) trasa miesto teritorijoje, kelionės metu paimant ir išleidžiant keleivius tam tikslui nustatytose stotelėse, laikantis iš anksto nustatytų tvarkaraščių ir tarifų. Keleiviai vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais vežami tik autobusais, troleibusais ir maršrutiniais taksi. Pažymėtina, kad nors vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais keleiviai gali pasirinkti transporto priemonę, kuria galėtų nuvykti iš vienos vietos (gyvenamosios, darbo vietos ar pan.) į kitą vietą (gyvenamąją, darbo vietą ar pan.), vis dėlto, Klaipėdos mieste teikiamos keleivių vežimo vietiniais (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugos pasižymi skirtingomis savybėmis ir kainomis.

(53) Pagal Kelių transporto kodekso 18 straipsnio 8 dalį, vežimas maršrutiniais taksi, skirtingai nei kitomis transporto priemonėmis (autobusais ar troleibusais), pasižymi tuo, kad maršrutiniais taksi keleiviai gali būti vežami tik sėdimose vietose, jie gali būti paimami ir išleidžiami ne tik stotelėse, bet ir kitose pagal pageidavimą vietose, kuriose nedraudžia sustoti Kelių eismo taisyklės. Nors keleivių vežimui maršrutiniais taksi nėra numatyta griežtų reikalavimų dėl keleivių įlaipinimo ir išlaipinimo vietų, tačiau skirtingai nei keleivių vežimo autobusais (troleibusais) atveju, maršrutiniai taksi gali vežti mažesnę keleivių skaičių – maršrutiniame taksi yra nuo 10 iki 17 sėdimų vietų, įskaitant vairuotojo.

(54) Nagrinėjamu atveju keleivių vežimas reguliariais reisais maršrutiniais taksi pasižymi ir tuo, kad, kaip nustatyta nutarimo (22) - (23) pastraipose vežant keleivius maršrutiniais taksi nėra vieningos elektroninio bilieto sistemos, maršrutiniuose taksi yra platinami popieriniai bilietai. Tuo tarpu, autobusuose bei troleibusuose ir mažuosiuose autobusuose (kurie pakeitė kai kuriuos iki koncepcijos patvirtinimo važiuojančius maršrutinius taksi), yra sudėti elektroninių bilietų skaitytuvai, komposteriai žymėti popierinius bilietus, galioja bendra bilietų sistema: terminuoti (mėnesiui, 6 mėnesiams, metams) ir vienkartiniai elektroniniai bei popieriniai bilietai.

⁴⁶ LVAT 2010 m. gegužės 21 d. nutartis administracinėje byloje A⁵⁰²-539/2010, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija ir Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos. v Konkurencijos taryba.; 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-1484/2012, Trakų rajono savivaldybės administracija ir UAB „Komunalinių įmonių kombinatas“ v Konkurencijos taryba.

(55) Taigi, keleiviai, kurie naudojami elektroninio bilieto sistema, negalėtų ja naudotis maršrutiniuose taksi, todėl maršrutiniai taksi tik ribotais atvejais galėtų būti pakeičiami su autobusais (troleibusais) ir mažaisiais autobusais, kuriuose veikia elektroninio bilieto sistema.

(56) Tiek keleiviai, įsigyjantys vienkartinius autobuso ir troleibuso bilietus, tiek keleiviai, įsigyjantys terminuotus autobuso ir troleibuso bilietus, turi teisę pasinaudoti Transporto lengvatų įstatyme numatytomis lengvatomis, tačiau lengvatos nėra taikomos maršrutinių taksi keleiviams (Transporto lengvatų įstatymo 1 straipsnio 2 dalis). Savivaldybė 2014 m. spalio 23 d. sprendimu Nr. T2-275 patvirtino keleivių vežimo kainas, pavyzdžiui, vienkartinio bilieto, parduodamo autobuse, kaina su 50 proc. nuolaida – 0,35 Eur, o maršrutinio taksi vienkartinio bilieto kaina nuo 6 iki 23 valandos – 0,70 Eur (nutarimo (22) - (23) pastraipos).

(57) Susisiekimo ministro 2010 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3-457 patvirtintas Nuostolių, patirtų vykdant keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų įsipareigojimus, kompensacijos apskaičiavimo tvarkos aprašas taip pat nenumato galimybės kompensuoti patirtus nuostolius, jei maršrutiniais taksi būtų teikiamos keleivių vežimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais kelių transportu pagal viešųjų paslaugų įsipareigojimus paslaugas.

(58) Pažymėtina, kad nors daliai keleivių paslaugos teikiamos maršrutiniais taksi ir kitais autobusais ar troleibusais gali būti pakeičiamos siekiant nukeliauti iš vienos vietos į kitą Klaipėdos mieste, vis dėlto, kitos tokių paslaugų ypatybės bei teisės aktais nustatytos tokias paslaugas teikiančių ūkio subjektų veiklos sąlygos, sudaro pagrindą nagrinėjant Savivaldybės su maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais sudarytų Sutarčių atitiktį Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams, prekės rinką apibrėžti kaip keleivių vežimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais maršrutiniais taksi paslaugų rinką (toliau – maršrutinių taksi paslaugų rinką).

(59) Kaip išdėstyta nutarimo (6) pastraipoje, remiantis Kelių transporto kodekso 4 straipsnio 3 dalimi, Transporto veiklos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 4 dalimi ir Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 33 punktu, keleivių vežimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais valdymas ir organizavimas pavedamas savivaldybių institucijoms arba jų įgaliotoms įstaigoms.

(60) Kompetenciją, susijusią su keleivių vežimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų teikimu, savivaldybės įgyvendina priimdamos teisės aktus, kuriais nustatomi keleiviams taikomi tarifai, savivaldybių institucijos arba jų įgaliotos įstaigos vežėjams išduoda licencijas ir leidimus, taip pat sudaro keleivių vežimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo maršrutais kelių transportu sutartis. Šią savarankišką funkciją kiekviena savivaldybė gali įgyvendinti tik atitinkamos savivaldybės teritorijos ribose.

(61) Savivaldybė taip pat nustato maršrutinių taksi paslaugų maršrutų tinklą, išduoda jiems leidimus, nustato bilietų kainas, bei kitas bendras šių paslaugų teikimo sąlygas. Nagrinėjamu atveju, Savivaldybė, atstovaujama Savivaldybės administracijos direktorės, sudarė Sutartis su maršrutinių taksi vežėjais dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo Klaipėdos mieste. Atsižvelgiant į tai, nagrinėjamu atveju maršrutinių taksi paslaugų geografinė rinką gali būti apibrėžta kaip Klaipėdos miesto savivaldybės teritorija.

(62) Nors nagrinėjamu atveju, Sutartys sudarytos su konkrečiais maršrutus aptarnaujančiais vežėjais, tačiau nėra pagrindo rinkos apibrėžti pagal atskirus maršrutus, t. y. siauriau, kadangi keleiviai gali keisti maršrutus, taip pat rinktis jiems optimaliausią maršrutą. Taigi, maršrutinių taksi keleiviams yra aktuali galimybė naudotis visa maršrutinių taksi maršrutų sistema Klaipėdos mieste.

(63) Apibendrinus nutarimo (58)-(62) pastraipose nurodytus prekės rinkos ir geografinės rinkos apibrėžimus, šiuo atveju Savivaldybės su maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais Sutarčių atitiktis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams vertinimo tikslais atitinkama rinką apibrėžiama kaip maršrutinių taksi paslaugų Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje rinką (toliau – atitinkama maršrutinių taksi paslaugų rinką).

(64) Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 7 dalį atitinkamos rinkos dalyviais ir konkurentais laikytini ūkio subjektai, kurie toje pačioje atitinkamoje rinkoje susiduria arba gali susidurti su tarpusavio konkurencija.

(65) Pažymėtina, kad vežti keleivius maršrutiniais taksi atitinkamu maršrutu vežėjai gali tik sudarę sutartis dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi ir gavę Savivaldybės išduotą leidimą vežti keleivius nustatytu maršrutu. Kaip jau minėta, leidimas išduodamas konkrečiam maršrutui. Tačiau įvertinus, kad su maršrutinių taksi vežėjais yra sudaromos tipinės sutartys ir atskiriems maršrutams nėra taikomi specifiniai reikalavimai, bet kuris maršrutinių taksi vežėjas, atitinkantis teisės aktuose nustatytus reikalavimus, galėtų teikti paslaugas Klaipėdos mieste, jeigu Savivaldybė sudarytų vienodas sąlygas šiems vežėjams konkuruoti dėl atitinkamų maršrutinių taksi paslaugų teikimo.

(66) Nustatyta, kad tyrimo metu maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavo UAB „Audresta“, UAB „Aštuoniukė“, UAB „DEVINTOJI BANGA“, UAB „Aisčiai“, UAB „DEŠIMTAS MARŠRUTAS“, atitinkamai, kiti maršrutinių taksi vežėjai, kurie norėtų ir galėtų šias paslaugas teikti gali būti laikomi potencialiais maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančių vežėjų konkurentais. Taip pat nustatyta, kad tyrimo metu Pareiškėjai (UAB „Septintukai“ ir UAB „Leolora“), kurie teikė analogiškas paslaugas (aptarnavo maršrutinių taksi maršrutus Nr. 2 ir Nr. 7), buvo suinteresuoti dalyvauti konkursuose ar kitose konkurencingose procedūrose dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikimo Klaipėdos mieste. Tačiau, kaip nustatyta, keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugas Savivaldybė pavedė teikti konkrečioms ūkio subjektams, sudariusi su jais Sutartis.

(67) Taigi, Savivaldybės su maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais sudarytos Sutartys daro tiesioginę įtaką atitinkamoje rinkoje paslaugas teikiantiems bei minėtus maršrutus aptarnaujantiems vežėjams ir kitiems ūkio subjektams, kurie galėtų teikti analogiškas paslaugas ar konkuruoti dėl jų teikimo, jei Savivaldybė būtų pasirinkusi kitokią maršrutinių taksi paslaugų organizavimo būdą.

(68) Pažymėtina, kad rašytiniuose paaiškinimuose dėl tyrimo išvadų Pareiškėjai nurodė, jog nebeturi Savivaldybei pretenzijų dėl sudarytų Sutarčių su maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais. Vis dėlto, atsižvelgus į aplinkybę, jog maršrutinių taksi paslaugas galėtų teikti bet kuris teisės aktuose nustatytus reikalavimus atitinkantis ūkio subjektas, šios aplinkybės nepatvirtina, kad nėra potencialių konkurentų galinčių ir norinčių aptarnauti maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10.

6. Ūkio subjektų privilegijavimas ar jų diskriminavimas ir skirtingų konkurencijos sąlygų sudarymas

(69) Kaip nustatyta nutarimo 2 dalyje, Savivaldybė Klaipėdos mieste numatė integruoti maršrutinius taksi į bendrąją viešojo transporto sistemą. Šiuo tikslu 2012 m. Savivaldybės administracijos direktorius patvirtino Konceptiją bei numatė dvi jos kryptis. Pagal pirmąją kryptį nuspręsta integruoti maršrutinių taksi vežėjus į bendrąją viešojo transporto sistemą ir šiam tikslui numatyta organizuoti konkursus naujiems privežamiesiems autobusų maršrutams aptarnauti. Pagal antrąją kryptį numatyta dalį maršrutinių taksi vežėjų neįtraukti į bendrą viešojo transporto sistemą, ir šie vežėjai šalia bendros viešojo transporto sistemos vykdytų greitojo viešojo transporto – ekspresų funkciją. Su šiais maršrutinių taksi vežėjais buvo numatyta sudaryti viešųjų paslaugų sutartis (nutarimo (20) - (23) pastraipos).

(70) Iki Konceptijos patvirtinimo, keleiviai maršrutiniais taksi buvo vežami maršrutais: Nr. 2, 7, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 14, 15. Tačiau, atsižvelgus į Konceptiją, nuspręsta nutraukti maršrutinių taksi maršrutus Nr. 2, 7, 5, 11, 14, 15 bei palikti maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10.

(71) Su maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais, kurie šiuos maršrutus aptarnavo ir iki Konceptijos patvirtinimo, 2012 m. rugsėjo 4 d. buvo sudarytos tipinės keleivių vežimo maršrutiniais taksi Sutartys penkerių metų laikotarpiui (nutarimo (30) pastraipa). Tuo tarpu su vežėjais, kurie aptarnavo maršrutinių taksi maršrutus: Nr. 2, 7, 5, 11, 14, 15 sutartys buvo nutrauktos.

(72) Taigi, Klaipėdos mieste likusius keturis maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 ir toliau galėjo aptarnauti tie patys vežėjai, tuo tarpu kitiems atitinkamoje maršrutinių taksi paslaugų

rinkoje veikiantiems ūkio subjektams, nebuvo sudarytos sąlygos konkuruoti dėl likusių maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo.

(73) Tokiu būdu maršrutinių taksi vežėjams galimybės veikti atitinkamoje maršrutinių taksi paslaugų rinkoje buvo apribotos, kadangi paslaugas mažiausiai penkerių metų laikotarpiui įgijo teisę teikti tik anksčiau tais pačiais maršrutais jas teikę ūkio subjektai, t. y. UAB „Audresta“ ir toliau aptarnauja maršrutą Nr. 6; UAB „Aštuoniukė“ aptarnauja maršrutą Nr. 8; UAB „DEVINTOJI BANGA“ aptarnauja maršrutą Nr. 9; UAB „Aisčiai“ aptarnauja maršrutą Nr. 9. UAB „DEŠIMTAS MARŠRUTAS“ aptarnavo maršrutą Nr. 10.

(74) Dėl šių priežasčių, maršrutinių taksi vežėjai, aptarnaujantys maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10, buvo privilegijuojami, kadangi ir toliau, nesusidurdami su konkurencija, galėjo teikti maršrutinių taksi paslaugas Savivaldybės teritorijoje. Tuo tarpu vežėjai, kurie galėtų teikti analogiškas paslaugas, diskriminuojami, nes jiems nebuvo sudarytos galimybės konkuruoti dėl likusių maršrutų Klaipėdos mieste aptarnavimo.

(75) Tokie Savivaldybės veiksmai lemia, kad maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujantys vežėjai galėjo veikti skirtingomis konkurencijos sąlygomis, kadangi dėl šioms bendrovėms sudarytų palankesnių sąlygų veikti maršrutinių taksi paslaugų rinkoje, jos ir toliau galėjo teikti maršrutinių taksi paslaugas mažiausiai penkerių metų laikotarpiui bei gauti pajamas, kai tuo tarpu kiti maršrutinių taksi vežėjai, negalėdami konkuruoti dėl Savivaldybėje likusių maršrutų, turėjo arba nutraukti veiklą, arba ieškoti kitų būdų, kaip ją vykdyti.

(76) Pažymėtina, kad pagal koncepciją dalį maršrutinių taksi vežėjų norėta integruoti į bendrąją viešojo transporto sistemą ir pagal pirmąją koncepcijos kryptį numatyta organizuoti konkursus. Vis dėlto, maršrutinių taksi vežėjai, kurie nenorėjo būti integruoti į bendrąją viešojo transporto sistemą bei toliau norėjo teikti atitinkamas maršrutinių taksi paslaugas, neturėjo galimybės rinktis ir konkuruoti dėl likusių maršrutinių taksi maršrutų aptarnavimo, kai tuo tarpu kitiems ūkio subjektams sąlygos vežti keleivius likusiais maršrutinių taksi maršrutais sudarytos be konkurencingos procedūros.

(77) Atsižvelgiant į tai, kad aptarnauti atitinkamą maršrutinių taksi maršrutą gali bet kuris vežėjas, t. y. maršruto aptarnavimas nėra siejamas su konkrečiu vežėju, visiems atitinkamas maršrutinių taksi paslaugas teikiantiems vežėjams turėjo būti sudarytos vienodos sąlygos konkuruoti dėl likusių maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo. Šios išvados nepaneigia ir tai, jog, Savivaldybės teigimu, Pareiškėjai nebeturi pretenzijų Savivaldybei dėl Sutarčių su vežėjais dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo sudarymo. Būtent organizuodama konkurencingą procedūrą, Savivaldybė galėtų patikrinti ir įvertinti, ar šiuo metu yra ūkio subjektų, norinčių ir galinčių teikti atitinkamas maršrutinių taksi paslaugas Klaipėdos mieste bei tokiu būdu sudaryti vienodas sąlygas visiems potencialiems konkurentams varžytis dėl šių paslaugų teikimo.

(78) Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad dėl Savivaldybės sudarytų Sutarčių su maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais, šie vežėjai buvo privilegijuoti kitų ūkio subjektų – potencialių konkurentų, atžvilgiu, tuo sudarant skirtingas konkurencijos sąlygas ir neužtikrinant sąžiningos konkurencijos laisvės, kaip tai numato Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimai.

7. Skirtingos konkurencijos sąlygos nėra lemtos Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymo

(79) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, viešojo administravimo subjektų veiksmai nelaikomi Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų pažeidimu, jei skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdant Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus.

(80) Ši sąlyga, atsižvelgus, be kita ko, į Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnyje įtvirtintą ūkinės veiklos laisvės principą bei draudimą monopolizuoti rinką, būtinybę užtikrinti sąžiningą konkurenciją, apima atvejus, kuomet viešojo administravimo subjektas neturi diskrecijos

pasirinkti tam tikrą elgesio modelį, o priimdamas konkretų sprendimą (aktą) paprasčiausiai vykdo iš įstatymo kylantį imperatyvų reikalavimą⁴⁷.

(81) Taigi, ir Nutarimo 6 dalyje nagrinėti Savivaldybės veiksmai sudarant Sutartis su maršrutinių taksi vežėjais dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo, kuriais sudarytos skirtingos konkurencijos sąlygos atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ar galintiems konkuruoti ūkio subjektams, galėtų būti pateisinami tik tuo atveju, jei Savivaldybės Sutarčių su maršrutinių taksi vežėjais be konkurencingos procedūros sudarymą lėmė įstatymuose numatytų imperatyvių teisės normų vykdymas.

(82) Pgal Kelių transporto kodekso 4 straipsnio 3 dalį, Transporto veiklos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 4 dalį ir Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 33 punktą, savivaldybės ir jų įstaigos yra atsakingos už keleivių vežimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekiimo maršrutais valdymą ir organizavimą. Pažymėtina, kad šios nuostatatos suteikia Savivaldybei teisę pasirinkti, kaip bus organizuojamas keleivių vežimas, tačiau neįpareigoja Savivaldybės šių paslaugų teikimą pavesti konkrečioms ūkio subjektams (šiuo atveju – maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujantiems vežėjams) neorganizuojant konkurencingos procedūros ir taip užkertant kelią kitiems ūkio subjektams siūlyti ir teikti keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugas Klaipėdos mieste.

(83) Savivaldybė nurodė, kad sudarydama Sutartis su vežėjais dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo rėmėsi Reglamento Nr. 1370/2007 5 straipsnio nuostatomis bei antrąja Konceptijos kryptimi.

(84) Pažymėtina, kad nors Savivaldybės teigimu, su maršrutinių taksi maršrutus Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais buvo sudarytos viešosios paslaugų sutartys, tačiau, kaip nustatyta nutarimo (32) - (34) pastraipose, Savivaldybės ir maršrutinių taksi vežėjų sudarytos Sutartys neturi viešosioms sutartims būdingų požymių. Dėl šių priežasčių, nėra pagrindo teigti, kad nagrinėjamu atveju gali būti taikomas Reglamento Nr. 1370/2007 5 straipsnis.

(85) Tačiau, net jeigu Savivaldybė Sutarčių sudarymą ir grindžia Reglamento Nr. 1370/2007 5 straipsnio nuostatomis, jos taip pat negali būti vertinamos kaip įpareigojusios Savivaldybę pavesti paslaugas teikti konkrečioms ūkio subjektams.

(86) Pažymėtina, kad Reglamento Nr. 1370/2007 5 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad, Kompetentinga institucija, kuri kreipiasi į kitą trečiąją šalį nei vidaus operatorius, viešųjų paslaugų sutartis sudaro konkurso tvarka, išskyrus 4, 5 ir 6 dalyse nurodytus atvejus. Nustatyta konkurso tvarka turi būti atvira visiems operatoriams ir sąžininga, o joje turi būti laikomasi skaidrumo bei nediskriminavimo principų.

(87) Reglamento Nr. 1370/2007 5 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad išskyrus atvejus, kai draudžiama pagal nacionalinę teisę, kompetentingos institucijos gali nuspręsti tiesiogiai sudaryti viešųjų paslaugų sutartis, jei numatoma vidutinė metinė tų paslaugų vertė neviršija 1 000 000 EUR arba jei metinis keleivinio transporto paslaugų atstumas neviršija 300 000 kilometrų.

(88) Dėl Reglamento Nr. 1370/2007 taikymo Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas⁴⁸ yra pažymėjęs:

„Reglamento Nr. 1370/2007 nuostatatos dėl vežėjo viešosioms keleivių vežimo paslaugoms teikti parinkimo būdo taikomos, jeigu tai nedraudžiama pagal nacionalinę teisę. Taigi pareiškėjo ginčijamas teisinis reguliavimas aiškintinas ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, kuriais reguliuojamas viešųjų paslaugų teikimas, kontekste“.

(89) Taigi, bet kuriuo atveju, Savivaldybė, prieš sudarydama Sutartis su maršrutinių taksi vežėjais dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo turėjo įvertinti ir nacionaliniuose

⁴⁷ LVAT 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-1484/2012, *Trakų rajono savivaldybės administracija ir UAB „Komunalinių įmonių kombinatas“ v Konkurencijos taryba*; 2013 m. balandžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-282/2013, *UAB „Litesko“ v Konkurencijos taryba*.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015 m. sausio 15 d. nutarimas Nr. KT3-N1/2015 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 17¹ straipsnio (2009 m. gruodžio 17 d. redakcija) 2 dalies 2 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

teisės aktuose įtvirtintą teisinį reguliavimą, įskaitant ir Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatas, kur viešojo administravimo subjektams įtvirtinta pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę.

(90) Konstitucinis Teismas minėtame nutarime taip pat pažymėjo, kad:

„savivaldybės, turinčios pareigą užtikrinti bendrus interesus atitinkančių keleivinio kelių transporto paslaugų teikimą, neturi absoliučios diskrecijos nuspręsti dėl šias paslaugas teikiančių vežėjų parinkimo būdo. <...> Taigi savivaldybė, nuspręsdama dėl keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų teikėjo parinkimo būdo, turi atsižvelgti inter alia į tai, ar yra kitų ūkio subjektų, norinčių ir galinčių teikti keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas, ir, jei jų esama, užtikrinti, kad jiems būtų sudarytos sąlygos konkuruoti dėl galimybės teikti šias paslaugas“⁴⁹.

(91) Taigi, nors Savivaldybės Sutarčių sudarymą ir grindžia Reglamento Nr. 1370/2007 nuostatomis, vis dėlto, priimdama sprendimus, susijusius su transporto organizavimu, Savivaldybė privalejo atsižvelgti į sąžiningos konkurencijos laisvės principą ir sudaryti vienodas sąlygas maršrutinių taksi vežėjams varžytis dėl keleivių aptarnavimo maršrutinių taksi maršrutais Nr. 6, 8, 9, 10. Taigi, Reglamento Nr. 1370/2007 5 straipsnio nuostatos nesąlygojo Savivaldybės ir maršrutinių taksi vežėjų Sutarčių dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo sudarymo.

(92) Šios aplinkybės nepaneigia ir Savivaldybės patvirtinta koncepcija. Atkreiptinas dėmesys, jog Savivaldybė numatė konkursus organizuoti tik pagal pirmąją koncepcijos kryptį, tačiau pagal antrąją koncepcijos kryptį, numatė tiesioginį sutarčių sudarymą su maršrutinių taksi vežėjais, dėl ko ir buvo sudarytos Sutartys su maršrutinių taksi maršrutais Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais. Pastebėtina, kad Savivaldybė įstatymų nebuvo įpareigota pagal antrąją koncepcijos kryptį tiesiogiai sudaryti sutarčių su maršrutinių taksi vežėjais, tokių įrodymų nepateikė ir Savivaldybė. Taigi, parinkdama vežėjus, pagal antrąją koncepcijos kryptį, Savivaldybė taip pat galėjo organizuoti konkurencingą procedūrą.

(93) Skirtingas konkurencijos sąlygas sudariusių Savivaldybės veiksmų nepateisina ir tai, jog, Savivaldybės teigimu, Sutartys su maršrutinių taksi maršrutais Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais buvo pratęstos vadovaujantis Reglamentu Nr. 1370/2007 bei 2006 m. Leidimų išdavimo taisyklių 22 punktu, kur numatyta galimybė Sutartis su vežėjais pratęsti neorganizuojant konkurso.

(94) Pažymėtina, kad Reglamento Nr. 1370/2007 4 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad atsižvelgiant į turto nuvertėjimo sąlygas, prireikus, viešųjų paslaugų sutarties trukmė gali būti pratęsta ne ilgesniam nei 50 proc. ankstesnės sutarties trukmės laikotarpiui, jei viešųjų paslaugų operatorius suteikia turto, kuris yra reikšmingas lyginant su bendru turto, kurio reikia viešųjų paslaugų sutartyje numatytiems keleivinio transporto paslaugoms teikti ir kuris yra daugiausia susijęs su sutartyje numatytiems keleivinio transporto paslaugomis. Tačiau, ši nuostata taip pat tik numato galimybę, bet ne pareigą pratęsti sutartis.

(95) Tuo tarpu, 2006 m. susisiekimo ministro įsakymu patvirtintos Leidimų išdavimo taisyklės yra poįstatyminis teisės aktas, todėl šio teisės akto nuostatų taikymas, savaime nereiškia įstatymų reikalavimų vykdymo Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio prasme. Be to, minėtų taisyklių 22 punktas taip pat suteikia Savivaldybei galimybę pratęsti Sutartis su vežėjais, tačiau nepaneigia Savivaldybės teisės elgtis kitu būdu, organizuoti konkurencingos procedūros vežėjams parinkti ir taip užtikrinti vienodas sąlygas maršrutinių taksi vežėjams varžytis dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo.

(96) Nors Savivaldybė taip pat nurodo, jog Sutarčių su maršrutinių taksi maršrutais Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnaujančiais vežėjais sudarymą lėmė ir nedidelis šių vežėjų padarytų pažeidimų skaičius, lyginant su kitais vežėjais, tačiau ši aplinkybė savaime nesuponuoja, jog kiti vežėjai negalėtų minėtų maršrutų aptarnauti taip pat kokybiškai. Kaip jau minėta, Savivaldybė neorganizavo

⁴⁹Ten pat.

konkurencingos procedūros, jog įsitikintų, kurie vežėjai galėtų geriausiai teikti maršrutinių taksi paslaugas.

(97) Atsižvelgusi į tai, kas aukščiau išdėstyta, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad Savivaldybės veiksmai, sudarant Sutartis su vežėjais dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo ir taip sudarant skirtingas konkurencijos sąlygas, nebuvo lemti įstatymų reikalavimų vykdymo.

8. Išvados

(98) Klaipėdos miesto savivaldybė, atstovaujama Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktorės, sudarydama Sutartis su maršrutinių taksi vežėjais dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo, privilegijavo šiuos vežėjus kitų ūkio subjektų atžvilgiu, taip sudarydama skirtingas konkurencijos sąlygas. Sutarčių sudarymas nebuvo lemtas įstatymų reikalavimų vykdymo, todėl prieštarauja Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

(99) Atsižvelgus į tai, kad Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams prieštarauja Savivaldybės su maršrutinių taksi vežėjais sudarytos Sutartys dėl maršrutinių taksi maršrutų Nr. 6, 8, 9, 10 aptarnavimo, vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 3 punktu yra pagrindas įpareigoti Klaipėdos miesto savivaldybę panaikinti galiojančias Sutartis su maršrutinių taksi maršrutus aptarnaujančiais vežėjais ir organizuoti konkurencingą procedūrą dėl maršrutinių taksi maršrutų aptarnavimo.

(100) Savivaldybė informavo Konkurencijos tarybą, jog sudarytas susitarimas su UAB „DEŠIMTAS MARŠRUTAS“ dėl sutarties nutraukimo ir šis vežėjas paslaugų nebeteikia maršrutinio taksi maršrutu Nr. 10, tačiau sutarties su konkrečiu vežėju nutraukimas savaime nereiškia, jog to paties maršruto, kurį aptarnavo UAB „DEŠIMTAS MARŠRUTAS“, negalėtų aptarnauti kitas konkurencingos procedūros metu atrinktas vežėjas. Savivaldybė, nustaciusi konkrečius maršrutinių taksi maršrutus, turi sudaryti sąlygas vežėjams konkuruoti dėl paslaugų vartotojams teikimo aptarnaujant šiuos maršrutus.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsniu, 18 straipsnio 1 dalies 3 punktu,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

1. Pripažinti pažeidžiančiomis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus šias Klaipėdos miesto savivaldybės, atstovaujamos Savivaldybės administracijos direktorės, sudarytas keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartis:

1.1. 2012 m. rugsėjo 4 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartį Nr. J9-911, sudarytą tarp Klaipėdos miesto savivaldybės, atstovaujamos Savivaldybės administracijos direktorės, ir UAB „Audresta“, dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikimo nustatytu maršrutu Nr. 6;

1.2. 2012 m. rugsėjo 4 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartį Nr. J9-910, sudarytą tarp Klaipėdos miesto savivaldybės, atstovaujamos Savivaldybės administracijos direktorės, ir UAB „Aštuoniukė“, dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikimo nustatytu maršrutu Nr. 8;

1.3. 2012 m. rugsėjo 4 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartį Nr. J9-909, sudarytą tarp Klaipėdos miesto savivaldybės, atstovaujamos Savivaldybės administracijos direktorės, ir UAB „DEVINTOJI BANGA“, dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikimo nustatytu maršrutu Nr. 9;

1.4. 2012 m. rugsėjo 4 d. Keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutartį Nr. J9-908, sudarytą tarp Klaipėdos miesto savivaldybės, atstovaujamos Savivaldybės administracijos direktorės, ir UAB „Aisčiai“, dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi paslaugų teikimo nustatytu maršrutu Nr. 9.

2. Įpareigoti Klaipėdos miesto savivaldybę ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo Konkurencijos tarybos nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje

www.kt.gov.lt panaikinti 1 punkte nurodytas sutartis ir organizuoti konkurencingą procedūrą maršrutinių taksi maršrutams aptarnauti.

3. Įpareigoti Klaipėdos miesto savivaldybę ne vėliau kaip per 14 dienų nuo 2 punkte nurodyto įpareigojimo įvykdymo apie tai informuoti Konkurencijos tarybą pateikiant patvirtinančius įrodymus.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje *www.kt.gov.lt* dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Skundo padavimas nesustabdo Konkurencijos tarybos nutarimo vykdymo.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas